

úřad
pro ochranu
osobních
údajů

informační bulletin

4 / 2008

Vážení čtenáři,

přestože v reálném životě jsme již před „chvilí“ vstoupili do roku 2009, náš Bulletin, který vždy reflektuje předcházející čtvrtletí, nám umožňuje se ohlédnout zpět a hodnotit uplynulé aktivity a události. V této souvislosti bychom Vám rádi připomněli datum 10. prosince a s ním spojený Mezinárodní den lidských práv. Nabízíme Vám zamyšlení předsedy Úřadu RNDr. Igora Němce o právu na ochranu osobních údajů a soukromí v kontextu základních práv a svobod.

Voda jako formát práva na soukromí

Co je základem lidských práv? V čem je skutečný základ svobody? Je to jedna stránka lidského jednání a konání? Nebo je to celý soubor faktorů?

Listina základních práv a svobod, která je součástí našeho ústavního pořádku, se o svobodě zmiňuje více než padesátkrát. O právu se zde hovoří na přibližně sto dvacetí místech. Skloňují se zde tato tak obecně užívaná slova v mnoha pádech. Ale známe jejich skutečný význam?

Jak si představit podstatu svobody a lidských práv? Místně, časově, filozoficky, eticky, jako soubor matematických vzorců? Co je vlastně tou podstatou? Obyčejně se v každodenní praxi setkáváme se zjednodušeným pohledem jako svobodou pro všechny, pro všechno, právy vnímanými jako nárok na všechno a na všechny. Termíny „svoboda“ a „právo“ jsou možná častěji užívanými než slovo peníze, život, smrt, láska, vzduch, voda, rodina, přátel-

ství. Přitom na většinu z nich máme opravdu nejen „svobodné právo“, ale i životem daný nárok.

Po mnoha letech úřednické práce a praxe zjišťuji, že jedním z nejhroženějších lidských práv, které však málokomu jako nějaké právo připadá, je právo na soukromí.

Kam vlastně smí sahat „právo jiných“ na vstup do faktického fyzického i psychického soukromí? Co je přednější - právo na soukromí, nebo právo na jeho porušování ve jménu, například, bezpečnosti celé společnosti? Ukazuje se, že současná přetechnizovaná společnost už místy není ani schopna stanovit pevné hranice mezi veřejným prostorem (nemám na mysli jen ten fyzický a hmatatelný, ale i ten právní, osobní ve smyslu psychiky a lidského vnímání okolního světa) a prostorem osobnosti lidského jedince. Dochází paradoxně i k tomu, že v rámci ochrany tohoto soukromí, nebo jen jeho velmi malé části, spějeme k masovému narušení značné části toho samého soukromí. Nemusíme chodit daleko: Aby nám banka uchránila naše soukromí v rámci pe-

něžního systému, vyžaduje od nás současně velké množství soukromých údajů. A my je kupodivu rádi a ochotně dáváme.

Kam až v dnešním světě prošpikovaném informačními technologiemi vlastně dokáže dojít narušení soukromí ve jménu tzv. informovanosti a „veřejného zájmu“? Stačí se každé ráno postavit před novinové pulty a rázem zjistíme, že soukromí jednoho končí tam, kde začíná zvědavost a zájem druhého.

Nejde totiž jen o čistě právníkou formulaci soukromí. Ta se dobově velmi měnila a stále mění jako i jiné kategorie morálky a práva. Kupříkladu před padesáti lety byla v této zemi trestná homosexualita, před dvaceti nákup a prodej cizí měny, a příkladů, jak se mění společenský i právní náhled na realitu, bychom našli dost.

Podobně je to i se soukromím. Zajímavé je především to, kam až se posunulo soudní pojmání práva na soukromí u určité kategorie osob, především těch, které jsou veřejně činné a na veřejné známosti mají založenu i profesi – umělci, politici, někteří podnikatelé.

Snižená hladina vnímání toho, co je ještě soukromé, je evidentní. Ale je to správné? A je to právně odůvodnitelné? Navíc rychlost informačních kanálů (a možnost stále většího množství lidí vstupovat do nich) může navozovat pocit, že svobodný přístup k těmto technologiím znamená i svobodný vstup do soukromí. Jinými slovy řečeno, mám-li prostředek ke šmírování a špiclování, mám i právo ke šmírování a špiclování.

Jen neodvaha (nechci psát strach) postižených pustit se do zákonného boje s narušováním soukromí a práva na soukromí vede k rezignaci postižených na straně jedné a k většímu nátlaku z hlediska narušitelů na straně druhé. Vždyť si představte jen takovou obyčejnou situaci: Na nástěnce v domě, kde žijete, se objeví na první pohled tak banální údaje jako odečet tepla, vody teplé i studené v jednotlivých bytech. Ten, kdo údaje na nástěnce zveřejnil, učinil tak v dobré víře, aby si každý zkontroloval, zda jsou oficiálně zapsaná data správná a nebyl ošizen.

Ale jsou to údaje z pohledu soukromí osoby opravdu banální? Co všechno lze vyčíst z toho, že rodina A spláchne do stoupaček ročně 1000 kubíků vody a rodina B jen 500? Lze z toho vyvodit desítky závěrů. Lichotivých i nelichotivých. Rodina A je marnotratná. Rodina A si žije jednou tak lépe než rodina B. Rodina A se chová neekologicky. Rodina A je bohatá. Rodina B je chudá. Rodina B je nehygienická. (A tak do nekonečna ... U nás v domě se o jednom pánovi léta říká, že za jeho zvýšenou spotřebou vody je to, že si chladí pivo ve vaně pod tekoucí studenou vodou. Viděli to prý skoro všichni ... zaručeně ...)

Cokoliv z toho může být pravda. Ale má někdo právo znát a odvozovat o každém z nás tak soukromé věci?

1. TADY A TEĎ

Přehled událostí za čtvrté čtvrtletí roku 2008

(Období od tiskové konference konané 24. září do tiskové konference 10. prosince)

■ Úřad s velkým uspokojením přijal zprávu, že po volbách byli jmenováni noví členové Stálé komise Senátu pro ochranu soukromí a že komise byla personálně posílena. Je připraven poskytovat jí v zájmu zlepšení ochrany osobních údajů v České republice veškerou potřebnou součinnost.

■ Pracovníci Úřadu velmi soustředěně a detailně vypracovali a projednali návrhy k možnosti novelizace podmínek pro provozování kamerových systémů Policií ČR, případně městskou policií, a z hlediska svých znalostí i Úřadu svěřených kompetencí se snažili přispět novele policejního zákona v uvedené problematice, kterou předložila poslankyně PhDr. Kateřina Jacques. Rozšíření původního záměru novely od kamerových systémů k systémům sledovacím dle názoru Úřadu upustilo od jasně vymezené sektorové úpravy provozování kamer a zásahem Ministerstva vnitra byl původní návrh téměř bez náhrady vypuštěn. Tento postup Úřad nepovažuje za přínosný pro zpřesnění právního řádu ani za posílení vyváženého stavu v ochraně soukromí občanů.

■ V souvislosti s využíváním SMS jízdének Úřad vznesl pochybnost o přiměřenosti uchovávání osobních údajů po dobu deseti let. Úřad byl v listopadu informován Sdružením DP ČR, že pro

věc nezbytné vyjádření Ministerstva financí ani po více než třech měsících neobdržel. V návaznosti na jednání mezi Úřadem a Sdružením DP ČR získá Úřad vyjádření k daňovým povinnostem kladeným na správce osobních údajů a Sdružení DP ČR si vyžádá vzhledem ke svým kompetencím výklad zákona o některých službách informační společnosti, který dle názoru Úřadu se vztahuje na DP nabízené služby.

■ Kontrola v rámci služby OpenCard, nabízené hlavním městem Praha, se zabývá oprávněností shromažďování osobních údajů.

■ Byla ukončena kontrola databáze DNA Kriminalistického ústavu, která konstatovala porušení zákona o ochraně osobních údajů a principiálně souzní s výhradami, které vyjádřil ochránce lidských práv. Ve světle judikátu Evropského soudu pro lidská práva je zřejmá oprávněnost a naléhavost požadavku, aby byla při provozování uvedené databáze důsledně respektována lidská práva, mimo jiné právo na ochranu osobních údajů.

■ Úřad konstatoval porušení zákona Republikovým výborem pro prevenci kriminality při provádění výzkumu dalších osudů osob, které do dovršení zletilosti pobývaly v zařízeních ústavní nebo ochranné výchovy. Úřad uložil opatření k nápravě.

■ Konečné jsou závěry kontroly města Plzeň v souvislosti s využitím kamery, která byla namířena do okna bytu a obraz byl předáván na webové stránky. Bylo shledáno porušení zákona. Úřad ve správním řízení rozhoduje o uložení pokuty.

■ Ve věci vydávání léků obsahujících pseudoefedrin je třeba o postoji Úřadu zrekapitulovat, že připomínkoval návrh zákona o léčivech v roce 2005 (konkrétně v měsíci březnu). V roce 2005 předložená dílčí novela zákona se diametrálně liší od znění, které nabývá platnosti v roce 2008. Protože v roce 2007 nebyl zákon o léčivech Úřadu k připomínce předložen, principiálně lze říci, že Úřad nebyl o záměru vydávání léků bez lékařského předpisu s omezením, vyjádřeném v § 39 (3), relevantním způsobem informován a nebylo vyžádáno v legislativním procesu jeho vyjádření. Zpracování citlivých údajů na základě podzákoného předpisu Úřad považuje za naprosto nepřijatelné.

■ O problematice kopírování dokladů v souvislosti se zákonem o praní špinavých peněz jednali zástupci Úřadu s Českou bankovní asociací.

■ Úřad vítá, že dle zákona o katastru nemovitostí je nyní při čerpání informací z katastru nemovitostí, které mají postihnout veškerý nemovitý majetek konkrétní osoby na území ČR, nezbytné prokázat oprávněný zájem, a zůstává záznam o tom, kdo takovou informaci vyžadoval. Neoprávněný postup může Úřad postihnout.

Události a aktivity I. čtvrtletí 2009

– Zveřejnění výroční zprávy za rok 2008 do konce února 2009 (<http://www.uouu.cz> v rubrice Publikace/Výroční zpráva);

– Den ochrany osobních údajů 28. 1. 2009 a vyhlášení 3. ročníku soutěže pro mládež „Moje soukromí! Nekoukat, nešťourat!“ (bližší na <http://www.uouu.cz> v rubrice Pro mládež); více informací bude zveřejněno v Bulletinu č. 1/2009;

– Nabídka ředitelům škol účastnit se seminářů v rámci programu Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditovaného MŠMT;

– Návštěva předsedy francouzského úřadu pro ochranu osobních údajů (Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés), předsedy Pracovní skupiny podle článku 29, tzv. (WP29) senátora Alexe Türka na pozvání předsedy Úřadu RNDr. Igora Němce ve dnech 3. a 4. března 2009; jednání zaměřená na ochranu osobních údajů v období francouzského a českého předsednictví v Radě EU a na projednání spolupráce v šíření informací o úskalích a nebezpečích plynoucích pro mladou generaci z využívání internetu a vytváření sociálních sítí prostřednictvím internetové komunikace; společné Prohlášení předsedů viz <http://www.uouu.cz> v rubrice Zahraničí/Mezinárodní aktivity Úřadu.

– Evropský workshop k vyřizování stížností (XIX. Case Handling Workshop) ve dnech 12. – 13. března 2009, pořádaný Úřadem v Praze;

– Pracovní návštěva pracovníků ustavující se albánské dozorové autority za vedení její předsedkyně paní Flory Cabej ve dnech 10.– 11. 3.; předávání zkušeností Úřadu; více informací bude zveřejněno v Bulletinu 1/2009;

– Diskusní fórum dne 18. března 2009 od 14 do 16 hodin k problematice kamerových systémů v bytových domech; připomínky ke Stanovisku č. 1/2008, které Úřad vydal k uvedené problematice (zveřejněno na adrese http://www.uoou.cz/stanovisko_2008_1.pdf), je možné zasílat i předem na adresu Úřadu s označením „Diskusní fórum“.

Zahraníční aktivity Úřadu

30. mezinárodní konference komisařů ochrany dat a soukromí „Protecting Privacy in Borderless World“ („Ochrana soukromí ve světě bez hranic“)

Ve dnech 15. – 17. října 2008 se ve francouzském Štrasburku konala v pořadí již 30. mezinárodní konference komisařů ochrany dat a soukromí. Místem konání bylo záměrně zvoleno impozantní půlkruhové kongresové centrum Rady Evropy ve Štrasburku jako výrazný symbol běhu dějin konce 20. století. Předsedové (komisaři) akreditovaných úřadů ochrany osobních údajů se každoročně scházejí se svým doprovodem na této nejprestižnější akci ve své působnosti. Konference se konají v různých částech světa vždy na pozvání některého ze zúčastněných úřadů. Tentokrát se role hostitelů ujaly úřady z Francie a Německa, které oba slavily výročí vzniku institucionalizované ochrany dat ve svých zemích.

Celkem 570 účastníků ze šedesáti zemí z celého světa z různých oblastí veřejného a společenského života přijalo účast na této, pro ochranu osobních údajů a soukromí, významné události. Z technické stránky bylo zajímavou novinkou, že veřejná zasedání, včetně úvodního projevu, veškeré prezentace i panelové diskuze byly ihned v původních jazycích k dispozici na konferenčních webových stránkách. Současně všech sedm rezolucí přijatých na uzavřených jednáních bylo umístěno na konferenční webové stránky. V plném znění jsou k dispozici v anglickém, francouzském, německém a španělském jazyce.

Konference se nesla v duchu naléhavé potřeby ochrany soukromí ve světě bez hranic, což výstižně signalizoval již její název. Závěry pracovních jednání a diskuzí byly zpracovány do sedmi rezolucí, které konference přijala. Pro ilustraci můžeme například zmínit Rezoluci o naléhavé potřebě ochrany soukromí ve světě bez hranic a dosažení společného návrhu mezinárodního standardu soukromí a ochrany osobních údajů, Rezoluci o ochraně soukromí ve službách sociální sítě či Rezoluci o soukromí dětí v on-line prostředí.

Veřejná část zasedání se soustředila na následující panelové otázky:

Je soukromí pro globální ekonomický růst překážkou, nebo přínosem?

Je soukromí ohroženým prostorem?

Bezpečnost: Směřuje se k celosvětové identifikační databázi?

Jmenuji se Klára, je mi 14 let a tady je můj soukromý život, mé úspěchy.

Je člověk ovládající digitální technologii digitálním andělem, nebo ďáblem?

Jsou třeba pro budoucnost soukromí omezení a nové nástroje?

Českou republiku reprezentovali představitelé Úřadu pro ochranu osobních údajů - předseda Úřadu RNDr. Igor Němec, ředitel zahraničního odboru Ing. Ivan Procházka a inspektor Úřadu Ing. Jan Zapletal. Zpráva za ČR obsahovala obsáhlejší informaci o vstupu ČR do schengenského prostoru, informaci o členství předsedy Úřadu ve třech státních expertních orgánech (Rada vlády pro lidská práva, Rada vlády pro informační společnost a Stálá komise Senátu pro ochranu soukromí) a informaci o získání „Evropské ceny za nejlepší službu veřejnosti v oblasti ochrany osobních údajů“ udělenou českému Úřadu v celoevropském kontextu Agenturou ochrany dat města Madrid.

Cílem konference bylo identifikovat v mezinárodním kontextu a globálním měřítku hlavní výzvy, které vznikají v souvislosti s nástupem nových technologií a s politickým, právním a ekonomickým vývojem.

Příští, 31. Mezinárodní konference komisařů ochrany dat a soukromí, se bude konat v Madridu v roce 2009.

Poznámka:

Podrobné informace o konferenci jsou k dispozici na internetové adrese <http://www.privacyconference2008.org/index.php>.

2. NEMĚLO BY VÁM UNIKNOUT

To to letí, už je tady „osmiletí“ – pozvánka do Úřadu

„Člověk, který v životě neuskutečňuje svou předepsanou práci, žil marně.“

Helena Petrovna Blavatská

Dnešní pozvání k „mikrofonu“ přijal ředitel Odboru pro styk s veřejností
– JUDr. Zdeněk Koudelka.

Pane řediteli, z citátu, který jste si vybral jako úvodní slovo k našemu dnešnímu rozhovoru, jasně a jednoznačně vyplývá, že práce ve Vašem životě má své nezastupitelné místo. Stálo toto Vaše krédo i za rozhodnutím přijmout nabízenou pozici v Úřadu pro ochranu osobních údajů?

Do funkce ředitele Odboru stížností a konzultací jsem byl jmenován předsedou Úřadu pro ochranu osobních údajů dnem zřízení tohoto odboru, tj. 1. ledna 2006. Bylo to po mém více než jednoročním působení v Úřadu, kam jsem nastoupil s přesvědčením, že se jedná o perspektivní oblast práva, která plně uspokojí mé profesní ambice a také naplní jedno z mých životních kréd obsaženého v uvedeném citátu H. P. Blavatské.

Jak byste stručně charakterizoval odbor, který řídíte?

K 1. lednu 2007 byl odbor reorganizován pod novým názvem – Odbor pro styk s veřejností. Cílem bylo přijetí odpovídajících personálních a organizačních opatření reagujících na trend neustálého nárůstu počtu dotazů, podnětů a stížností občanů, který činí každý rok cca 22 %. Ve dvou odděleních odboru dnes pracuje celkem devět pracovníků, každý z nich vyřídí denně v průměru dvě písemná podání a několik telefonických konzultací.

Ve svém článku „Práce Odboru pro styk s veřejností“ na straně 7. výstižně popisujete smysl práce odboru a jeho každodenní rutinu. V jakých zásadních rovinách vidíte jeho práci a aktivity?

S nadsázkou říkáme, že náš odbor je v první linii, tedy v každodenním kontaktu s veřejností. Působnost odboru vychází z § 29 písm. c) a písm. h) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů (dále jen „zákon“). V souladu s právními předpisy Evropské unie má každý občan právo obrátit se na Úřad svým podáním, pokud se domnívá, že dochází k porušení zákona při zpracování osobních údajů. Úřad má naopak povinnost se každým podáním zabývat a informovat podávající osobu o vyřízení její stížnosti. Pracovníci odboru tedy provádí prvotní právní kvalifikaci obsahu podání a navrhují jeho předání ke kontrole, správnému řízení, postoupení věcně příslušnému orgánu státní správy nebo odložení podání jako nedůvodného. Dále poskytujeme telefonické i osobní konzultace v oblasti ochrany osobních údajů fyzickým i právnickým osobám, které jsou samozřejmě zdarma.

Jaký je Váš pohled ředitele odboru, který za Úřad nejvíce komunikuje s občany, na proces vývoje ochrany osobních údajů?

Z výše uvedeného trendu počtu podání, který je za tříletou existenci odboru jasně patrný, jednoznačně vyplývá prohlubující se právní vědomí našich občanů, zejména mladé generace, v oblasti ochrany osobních údajů. Dotazy jsou stále kvalifikovanější a podněty upozorňují na různé nešvary i protiprávní jednání zákonitě přetrvávající ve společnosti, včetně veřejné správy. Je nutno si uvědomit, že celá oblast ochrany osobních údajů vstoupila do našeho právního systému teprve v roce 2000, pokud nepočítáme základní principy v Listině základních práv a svobod a několik málo obecných ustanovení občanského zákoníku. Stručně řečeno, občané si již nenechají kdeco líbit.

Vidíte na nějakém úseku své práce pozitivní posun?

Nejen jako odpověď na Vaši otázku, ale i v kontextu své předešlé odpovědi, bych chtěl říci, že mě opravdu těší fakt prohlubujícího se zájmu i tzv. správců osobních údajů, tedy těch právnických či fyzických osob, které provádějí zpracování osobních údajů tak, aby jejich činnost byla v souladu se zákonem.

V čem myslíte, že občané nejvíce chybují v souvislosti s ochranou svých osobních údajů a soukromí? Setkáváte se někdy při komunikaci s občany s nepochopením či nepochopením?

Abych pořádkem všechno nechválil, nejvíce mě mrzí, že řada občanů bere náš Úřad jako jakousi poslední instanci, která má spasit jejich požadavky, s nimiž neuspěli v různých životních situacích (jednání s úřady, reklamace v obchodě, zařazení do bankovních registrů dlužníků, zveřej-

nění jejich osobních údajů masmédií atd.). Zákonem vymezené kompetence Úřadu samozřejmě nedovolují řešit všechny tyto problémy a odpověď našeho odboru velmi často zní, že k porušení zákona nedošlo a Úřad neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední.

Z pohledu vývoje situace v oblasti ochrany osobních údajů u nás i z výše Vámi uvedených informací, v čem myslíte, že pro nás všechny spočívá největší riziko v této oblasti?

Největším rizikem a úskalím v oblasti ochrany osobních údajů, potažmo tedy i ochrany soukromí každého z nás, je překotný vývoj informačních technologií. Jen namátkou stačí jmenovat funkce současných mobilních telefonů, internet, technické systémy kamerového sledování, GPS, RFID atd. Je zřejmé, že právo, a nutno přiznat, že i předpisy EU z oblasti ochrany osobních údajů, za tímto fenoménem naší doby zaostávají.

Tak jako pro jiné oblasti našeho života, kde se potýkáme s problémy, čelíme různým formám násilí, bojujeme s nespravedlností či hájíme své oprávněné zájmy, tak ani na poli ochrany osobních údajů asi neexistuje žádná „zlatá rada“. Neměl byste však místo toho pro naše čtenáře správný návod, jak si své soukromí lépe chránit?

„Zlatá rada“ zde opravdu neexistuje. Bez uvedených i dalších technických vymožeností se moderní člověk prostě neobejde. Navíc, kdo se dnes odváží prognózovat, kde bude vývoj např. za pouhých deset let. Připomeňme si na tomto místě výrok Karla Čapka: „Všechno, co si jeden člověk dokáže představit, je jiný člověk schopen realizovat“.

Možný je pouze apel na čtenáře, aby se všemi svými osobními údaji, zdaleka nejde jen o notoricky známé rodné číslo, nakládali velmi uvážlivě. Aby tedy co nejpřesněji věděli, komu, co, na jak dlouho, za jakých podmínek sdělují, zda je to nutné a zda nelze jinak, a důkladně si rozmysleli svůj souhlas s dalším zpracováním.

Děkujeme za rozhovor.

3. TÉMA: Práce Odboru pro styk s veřejností

Již z názvu Odboru pro styk s veřejností vyplývá, že jeho hlavní činností je prvotní telefonický, písemný i osobní styk nejen s občany naší země, ale i s příslušníky cizích států a právníky osobami se sídlem v ČR.

Smyslem naší práce je především poskytnout kvalifikovanou ochranu oprávněným požadavkům všech subjektů údajů, tedy fyzických osob, aby zpracování jejich osobních údajů, prováděné prakticky kýmkoliv, probíhalo v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů. Současně poskytujeme konzultace správcům osobních údajů v oblasti dodržování všech povinností, které jim tento zákon při zpracování osobních údajů ukládá.

Častou činností je zpracovávání stanovisek a právních názorů k dotazům orgánů veřejné správy a samosprávy. Jde tedy prakticky o nepřetržitý každodenní kontakt s veřejností.

Pracovníci odboru se dále podílejí na přednáškových činnostech, účastní se mezinárodních pracovních jednání s partnerskými úřady pro ochranu dat a svými připomínkami se podílejí i na zkvalitňování obecně závazných právních předpisů souvisejících s problematikou ochrany osobních údajů.

Tato každodenní rutina v dobrém slova smyslu, neboť individuální přístup ke každému jednání i písemnosti je naším krédem, bývá čas od času narušena mediální kampaní k nějakému novému tématu. Potom následuje zpravidla několik desítek podnětů a řádově stovek dotazů.

Z poslední doby lze například připomenout kauzu „veřejný lékař“ otevřenou zejména TV Nova. Její podstata spočívá v tom, že zřizovatel webových stránek na ně umístil identifikační údaje soukromých lékařů převzatých z veřejně dostupného obchodního rejstříku a umožnil jejich pacientům, aby je slovně hodnotili.

Cílem mělo být, aby si každý mohl vybrat skutečně dobrého lékaře. Ve skutečnosti však Úřad čelil desítkám rozhořčených stížností lékařů, kteří byli na webových stránkách nevybíravým způsobem uráženi, pomlouváni či křivě nařčeni. Bohužel, tuto činnost nelze postihnout podle zákona, stručně řečeno proto, že se nejedná o zpracování osobních údajů. Stěžovatelům bylo doporučováno podání trestního oznámení nebo občanskoprávní žaloby. Současně však hledáme cesty, aby byl možný postih zřizovatele webových stránek, respektive, aby je sám od sebe zrušil, pokud je jejich obsah na hraně zákona.

Závěrem pro Vaši informaci přikládáme stručnou statistiku za tři roky existence odboru:

Rok	2006	2007	2008
Dotazy	1 413	1 604	1 778
Stížnosti	476	574	697
Konzultace	41	60	68
Předáno ke kontrole	162	207	202

4. CO NOVÉHO V ZAHRANIČÍ

Vietnam: V Hanoji vznikne databázové centrum „třetí generace“

V Hanoji zahájí v roce 2010 svou činnost první, ve své oblasti „revoluční“, centrum nové generace pro zpracovávání dat. Svými aktivitami bude pokrývat celou asijsko-pacifickou oblast. Vznik centra propojených sítí a databází si v této oblasti vynutil nejen ekonomický a společenský rozvoj těchto zemí, ale především rostoucí nároky na řízení e-governmentu, e-obchodování a rozvoj elektronických sociálních sítí.

Investorem této stavby budoucí generace je společnost ViNetworks, která ve výběrovém řízení získala certifikát ke stavbě v hodnotě sto milionů amerických dolarů na rozloze čtyř hektarů. Představitel společnosti Francois Tran prohlásil, že centrum je projektováno tak, aby splnilo veškeré náročné požadavky budoucích uživatelů, včetně ochrany dat. Dále dodal, že při výstavbě bude položen důraz na propojení všech novinek informačních technologií renomovaných firem s talentem a umem místních pracovníků.

Austrálie: V policejní akci proti gangům specializovaným na krádeže identit padlo další obvinění

Devěťadvacetiletý muž byl v Sydney obviněn z praní špinavých peněz podvodně převáděných z finančních institucí prostřednictvím kradených identit. Muž pomáhal gangu specializovanému na krádeže identit s transfery více než 280 tisíc australských dolarů. Je tak jedenadvacátou osobou obviněnou v rámci policejní akce „Uher“ zaměřenou na organizované skupiny žijící se krádežemi identit. Na akci se podílejí Australská federální policie, Policie Nového Jižního Walesu, Australská komise pro boj s organizovaným zločinem a Ministerstvo pro imigraci.

Indie: Ministr Kumar vyzval ústřední vládu k prosazení zákona o ochraně osobních údajů

Ministr indického státu Karnátaka pro právo a parlamentní záležitosti Suresh Kumar vyzval ústřední indickou vládu, aby konečně prosadila přijetí návrhu zákona o ochraně osobních údajů. Ministrova výzva byla součástí jeho úvodního projevu na semináři „Právo na soukromí a ochrana osobních údajů v kybernetickém světě“ pořádaném Institutem pro právní a parlamentní reformu v Bangalore. V projevu ministr zdůraznil, že státy Evropské unie a USA vyžadují pro předávání osobních údajů do zahraničí přísnou právní úpravu ochrany osobních údajů v cílové zemi. Ochrana dat před kybernetickými zločinci je nejen z tohoto důvodu nutnou podmínkou hospodářského rozvoje. „Je nejvyšší čas, aby Indie měla zákon o ochraně soukromí,“ řekl ministr.

Čína: Za únik osobních údajů má hrozit státním zaměstnancům až tříletý trest

Po sérii skandálů, při kterých vyšlo najevo, že státní úředníci a zaměstnanci zdravotnických zařízení prodávají jim svěřené osobní údaje občanů, projednává čínský parlament novelu trestního zákona, která má penalizovat nezákonné úniky osobních údajů. Zaměstnancům státních úřadů i finančních, zdravotnických a vzdělávacích institucí má hrozit za tento přečin trest až do výše tří let odnětí svobody. Trestání budou i ti, kteří od těchto zaměstnanců osobní údaje vylákají.

5. OSOBNÍ ÚDAJE V ŠIRŠÍCH SOUVISLOSTECH

Vyhlášení „vítězů“ soutěže o ceny Velkého bratra

V roce 2008 proběhl již čtvrtý ročník soutěže o ceny Velkého bratra - Big Brother Awards. Pořádáním této soutěže se nevládní nezisková organizace na ochranu lidských práv Iuridicum Remedium zasazuje o to, aby právo jednotlivce na ochranu soukromí, garantované Listinou základních práv a svobod, bylo chápáno jako jedna ze zásadních hodnot naší společnosti, aby bylo respektováno a chráněno.

Na slavnostním předávání cen, které se konalo 14. listopadu 2008 v Experimentálním prostoru NOD/ROXY, byli vyhlášeni ti „nejúspěšnější slídlivové“. Odborná porota, letos ve složení – Petr Krčmář (šéfredaktor serveru Root.cz), RNDr. Karel Neuwirt (poradce pro ochranu soukromí), Lenka Nejezchlebová (redaktorka MfDnes), MUDr. Miroslav Ouzký (poslanec Evropského parlamentu), Radek Smolík (Symantec), Ing. JUDr. Helena Svatošová (Iuridicum Remedium) a JUDr. Václav Vlk (advokát) vybírala z více než sedmdesáti nominovaných kandidátů zaslanych veřejností.

Ceny byly uděleny v osmi kategoriích: největší úřední slídlil, největší komerční slídlil, dlouhodobé porušování lidského soukromí, nebezpečná nová technologie, právní norma Velkého bratra, výrok Velkého bratra, slídlil mezi národy a kladná cena ocenění na ochranu soukromí.

A kdo jsou vítězové? Za největšího narušitele soukromí označila porota Magistrát hl. m. Prahy za projekt OpenCard, společnost AQER.CZ za nabídku softwaru Spying, Deutsche Telecom za ztrátu dat zákazníků, Spojené státy americké za visa waiver program, dále návrh elektronických vinět pro placení dálničních poplatků a také návrh nařízení Evropské komise, které by chtěla v rámci boje proti terorismu a ve jménu ochrany cestujících zavést na letištích body scannery (tzv. „svlékáčské technologie“). V kategorii výrok Velkého bratra „vyhrál“ redaktor časopisu Euro za výrok v článku „Hon na škodnou, nebo paranoia?“ (více podrobností k uděleným cenám i k soutěži je k dispozici na <http://www.bigbrotherawards.cz> .

Nesmíme však zapomenout na osmou kategorii, na udělení kladné ceny za prosazování zásad ochrany soukromí a respektu k soukromí druhých, kterou si letos za své aktivity v rámci kampaně proti zavádění směrnice o uchovávání údajů o elektronické komunikaci, tzv. data retention, odnesla německá organizace AK Vorrat. Tato organizace se také svou účastí významně podílela na iniciativě Freedom not Fear, což je hnutí proti elektronické evidenci dat a sílcí kontrole společnosti.

Slavnostní předání cen proběhlo v příjemné atmosféře. Bylo doprovázeno vtipnými hranými scénkami v provedení hereckého souboru Krátkého a úderného divadla z Liberce a promítáním krátkých filmů. Soutěž Big Brother Awards (ceny Velkého bratra) nazvaná podle postavy z románu George Orwella 1984 se koná ve více než desítkách evropských zemí.

V České republice byly ceny předávány poprvé 28. října 2005. Smyslem soutěže je aktivovat veřejnost a motivovat občany, aby nebyli k porušování práva na ochranu osobních údajů a soukromí lhostejní. Jde o veřejnou soutěž, je tedy otevřena pro každého, kdo by chtěl podpořit právo na ochranu soukromí. Každý z nás má právo nominovat do dalšího ročníku svého Velkého bratra.

VYDÁVÁ ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

EDITOR: PHDR. HANA ŠTĚPÁNKOVÁ | REDAKTOR: MILENA NEJEDLÁ | GRAFICKÁ ÚPRAVA: MILOSLAV ŽÁČEK
ADRESA REDAKCE: ÚOOÚ, PPLK. SOCHORA 27, PRAHA 7, 170 00 | TELEFON: 234 665 286, FAX: 234 665 505
E-MAIL: POSTA@UOOU.CZ | INTERNETOVÁ ADRESA: WWW.UOOU.CZ

PERIODIKUM JE ZAPSÁNO V EVIDENCI PERIODICKÉHO TISKU POD ČÍSLEM MK ČR E 10548

© ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

DÁNO DO TISKU 10. 3. 2009